

KOREAI BUDDHIZMUS A CHOSŎN IDŐSZAKBAN (1392-1910) ÉS A JAPÁN MEGSZÁLLÁS IDEJÉN (1910-1945) WŎN-BUDDHIZMUS

Birtalan Ágnes

2025

Szakirodalmi ajánló és képmelléklet-adatok

- *A bivalypásztor (szöveg- és képhagyomány).* <https://terebess.hu/keletkultinfo/bivaly.html> (2020.04.05)
- Baker, Don: *Korea's Won Buddhism: Is it Really a New religion?* <https://web.archive.org/web/20140428221745/http://www.cesnur.org/2011/dan-baker.pdf> (2019.11.29)
- *Korea's Great Buddhist-Confucian Debate: The Treatises of Chong Tojon (Sambong) and Hamho Tuktong (Kihwa).* Honolulu, University of Hawaii Press 2015. 181 p.
- *Sambong és a buddhizmus kritikája.* <https://www.buddhistdoor.net/features/koreas-great-buddhist-confucian-debate-book-review-the-most-influential-ideological-conflict-in-east-asian-history> (2020.05.01)
- *Sōsan taesa.* <https://terebess.hu/zen/mesterek/Hyujeong.html> (2020.04.20)
- *Sōsan taesa: Mirror of Seon.* https://terebess.hu/zen/mesterek/mirror_of_son.pdf (2020.04.20)
- *Seosan taesa portréja.* https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Seosan_Daesa#/media/File:Portrait_of_Seosan_Daesa-Cheonghodang.jpg (2020.04.20)
- *Sotaesan és tanítványai.* <https://www.lionsroar.com/wp-content/uploads/2019/01/Sotaesan-with-disciples-in-1928-4.05.10-PM.jpg> (2020.04.20)
- *Wŏn buddhizmus.* <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANDgGcQ6XIRYPgbEb4Qy kah1u7QzrazocGkoeaFomIVhDPfyLKhCUKra&u sqp=CAU> (2020-04.11)
- Woncheol, Yun – Park, Beom Seok: Responses of Korean Buddhism to the Ethos of Contemporary Korea: Three Discourses in the Wake of Modernization. In: *Religions* 10/6. (2019) pp. 1–10. internetes elérhetősége: https://www.researchgate.net/publication/329901789_Responses_of_Korean_Buddhism_to_the_Ethos_of_Contemporary_Korea_Three_Discourses_in_the_Wake_of_Modernization (2020.04.28)
- *Yujöng.* <https://terebess.hu/zen/mesterek/Yujeong.html> (2020.04.20)

Előzmények

- A Koryŏ időszak végén (a 14. század vége):
 - *i)* a buddhizmusban fontosabb szerepet kap a külsőség, a szertartások
 - *ii)* a buddhista tan és filozófia háttérbe szorul
 - *iii)* az állami intézményrendszerben az ideológiai háttér fokozatosan a konfucianus tudósok irányítása alá kerül: An Hyang (1243-1306)
-

Általános jellemzők

- erőteljes Ming (1368-1644) orientáció
- filozófiai alapja: Chŏng Tojŏn (1342-1398) munkássága, mely a későbbi Chŏson kori törvényeknek is alapul szolgál
- a konfucianizmus politikai kulcshelyzetbe kerül, tipikus konfuciánus uralkodó (NB! már nem a *cakravartin* az uralkodói ideál) Se-jong (1418-1450)
- új társadalmi rétegződés alakul ki, melyben a korábban kulcspozícióban lévő buddhista egyházi személyek háttérbe szorulnak

Chŏng Tojŏn (1342-1398)

- írói neve: Sambong
- neokonfuciánus gondolkodó, a Chosŏn dinasztia hatalomátvételének ideológiai előkészítője
- a buddhista egyház és tevékenysége mellett erőteljesen támadja a taoista vallás és a sámánizmus gyakorlóit is
- elméletének egyik lényeges pontja, hogy a államhatalmat konfucianista képzettségű hivatalos tisztviselők segítségével kell gyakorolni

Sambong és a buddhizmus kritikája

- “In their treatment of other living beings, whether the beings are fierce animals like leopards and tigers or insignificant bugs like mosquitoes and flies, [Buddhists] shamelessly desire to feed them with their own bodies. . . . But in the case of someone extremely close, like one’s father or son or someone to whom great respect is due, such as the prince or minister, they unfailingly seek to sever the relationship and run away. What is the meaning of this!?” - Chŏng Tojŏn, *An Array of Critiques of Buddhism (Pulssi chappyŏn)* – 8. “Critique of the Buddhist Notion of Compassion,” p. 66

A buddhizmus perifériára kerülésének fázisai

- ellenőrzési rendszer (számbavétel, összeírások) bevezetése, tilalmi törvények (pl. a fővárosba a szerzeteseknek tilos belépni)
- a *wang-sa* és *kuk-sa* rendszer eltörlése
- a kolostorok bezárása, a szentélyekből raktárak, fogadók lesznek
- a buddhista rendek (*jong*) számának a csökkentése (11→7→2)
- Sejo király (1455-1468) idején minimalizálják a rendeket és iskolákat csak a *Sŏn-jong* és *Kyo-jong* marad (Yŏngsangun király 1494-1506) megpróbálja teljesen megszüntetni
- túlélési stratégia: hegyi menedék, a szerzetesek például kézművességgel kezdenek foglalkozni

Átmeneti térnyerés

- régensi időszakban például átmeneti enyhülés (Munjöng királynő 1546-1553) a buddhizmus támogatása
- a *hwarang* hagyományok felélesztése → országmentés (Hideyoshi támadás, Imjin háború 1592-1598)
- egyes konfuciánus uralkodók buddhista „megtérése”; életük vége felé buddhista kolostorba vonulnak vagy gyakorló buddhisták lesznek (Se-jong élete végén buddhista műveket ír, pagodát építtet)

Hyunjöng Sösan taesa (1520-1604)

清虛堂休靜大禪師真影

Hyunjöng Sösan taesa

- a harcos szerzetesi hagyományok felelevenítése
- Híres tanítványai szintén harcos szerzetesek, pl. Samyöng daesa azaz Yujöng (1644-1610)
- a buddhista alapelvek „átértelmezése”, pl. a harcban való ölés (az élet elvétele) megengedhető-e, ha az országot veszély fenyegeti
- tanításai is meghatározóak, mint pl. az Amitābha-kultusz (*yömbul*) művelése
- folytatni kívánja a korábbi korszakok egyesítő törekvéseit, de túllép a buddhista irányzatok és iskolák egyesítésén; *sa myöng*: minden nagy tételes vallási és filozófiai rendszer egyesítése

A japán megszállás 1.

- kronológia: 1910-1945
- társadalmi háttér: minden társadalmi rétegben kialakulnak a megszállókat kiszolgálók illetve a velük szembe helyezkedők csoportjai.
- változások a buddhista szerzetesség helyzetében:
 - 1. visszatérhetnek a városokba.
 - 2. a cölibátus részleges megszűnése
 - 3. új irányzatok, pl. A Wŏn-jong megalapítása

A japán megszállás 2.

- a megszállók saját vallási rendszerüket próbálják meg átültetni, japán buddhista irányzatokat és a Shinto vallást
- a cölibátus bevezetésével és a korlátozások enyhítésével kívánják megnyerni a buddhista szervezetek támogatását
- hatása napjainkig is érvényesül, mert az ekkor formálódó Tae go jong „rend” máig az egyik legfontosabb buddhista szerveződés Koreában, szerzetesei családot alapíthatnak
- külföldön is népszerű, cf. Taego weboldal: <http://taegoaeparish.org/> (2020.04.26)

A Chogye és a Tae-go rend

- A Chogye 1354 óta létezik
 - Szinkretikus *sŏn* irányzat
 - A Tae-go rend
 - *sŏn* alapú tanítások
-

Wŏn jong (1916)

- Alapítója: Soteasan (1891-1945)
- szinkretikus elemekből épül fel (erős konfuciánus hatás)
- sajátos koreai irányzat, de külföldön is népszerű
- célja egyfajta „közérthető, népi” buddhizmus kialakítása
- egyik alaptanítása a bivalypásztor példázata

Sotaesan és tanítványai

“Being into nonbeing and nonbeing
into being,
Turning and turning in the ultimate,
Being and nonbeing are both void,
Yet this void is also complete.”

Részlet Sotaesan tanításából.

Forrás: <https://www.lionsroar.com/the-life-of-sotaesan-founder-of-won-buddhism/> (2020.04.20)

A Wŏn irányzat szimbóluma a kör (cf. a bivalypásztor példázat)

Néhány illusztráció a Bivalypásztor példázatból (zabolátlan tudat)

Megzabolázott tudat

Megvilágosodás

